

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമാൻ വേംകടനാഥാർയഃ കവിതാർക്കികകേസരീ |

വേദാന്താചാർയവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

കവിതാർക്കികസിംഹ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്ര
ശ്രീമദ്വേദാന്തദേശിക വിരചിതം മഹാകാവ്യം

|| യാദവാഭ്യുദയഃ ||

|| ത്രയോദശഃ സർഗ്ഗഃ ||

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness *śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam*

*This was typeset using skt and T_EX for Malayalam.

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

॥ യാദവാഭ്യുദയഃ ॥ ॥ ത്രയോദശഃ സർഗ്ഗഃ ॥

പ്രസാദഭാജഃ പ്രതിനിർഗ്ഗതാം താം
പ്രാസാദതോ വാസവവല്ലഭായാഃ |
സമഗ്രശക്തിഃ സമയോപയാതഃ
പ്രാണേശ്വരീം പ്രാപ്തുമിയേഷ ശൗരിഃ || 13.1 ||

താമദ്ഭൂതാം സിദ്ധിമിവാദ്ഭൂതാനാം
സൗഭാഗ്യവിദ്യാമിവ സദ്ഗുണാനാം |
സത്താമനന്യാമിവ സദ്ഗുണാനാം
യഥാശ്രൂതം പ്രൈക്ഷത യാദവേന്ദ്രഃ || 13.2 ||

അംഗൈരവജ്ഞാതകദംബഗോലൈഃ
അസ്പന്ദമന്ദേന വിലോചനേന |
ലീലോപശാന്ത്യാ ലിഖിതേവ സാഭ്യുത്
ദാമോദരേ ദൃഷ്ടിപഥം പ്രയാതേ || 13.3 ||

പദ്മാകരാണാം പരിഷന്നിവേശേ
പർയാപ്തചന്ദ്രായുതകാന്തിസാരേ |
അനന്യലഭ്യം ലഭതേ സ്ഥ തൃപ്തിം
തസ്യാ മുഖേ ദൃഷ്ടിരതീവ ശൗരേഃ || 13.4 ||

വാചസ്പതിത്വം ച വനസ്പതീനാം
ദിവ്യേതരേഷാം ച ദിവസ്പതിത്വം |
ദാതും ക്ഷമായാ ദധിതേ തദാനീം
ആജ്ഞാപകോ നൂനമഭ്യുദനംഗഃ || 13.5 ||

തസ്മിൻ ദിതീയാമിവ വൈജയന്തീം
സാ ച പ്രിയേ സാചിവിശേഷരമ്യാം |

കടാക്ഷമാലാം നിബബന്ധ കൃഷ്ണേ
കാമാധികേ കൗതുകമേദുരാക്ഷീ || 13.6 ||

അലക്ഷ്യഭേദത്രിവിധാംബുജാഭൈഃ
ആലക്ഷ്യശൃങ്ഗാരഗുണാനുബന്ധൈഃ |
സ്വയംവരസ്രഗ്ഭിരഭാവി തസ്യാഃ
കാലോദിതേ കംസരിപൗ കടാക്ഷൈഃ || 13.7 ||

സ വൈജയന്ത്യാദിവിഭാവശാലീ
നിർവ്യാജനിഷ്പന്നനിജാനുഭാവഃ |
ശൃങ്ഗാരവീരാദ്ഭൂതചിത്രിതാത്മാ
രമ്യസ്തയാ നിർവ്വിവിശേ രസോഽന്യഃ || 13.8 ||

ആകേകരാണാമനഘസ്മതദാനീം
ഏകക്ഷണം ലക്ഷ്യമഭൂത് ബഹുനാം |
തസ്യാഃ സ്ഥിരാനന്ദപരിപ്ലൂതാനാം
അർത്ഥസ്വപുശാമർദ്ധവിലോകിതാനാം || 13.9 ||

തസ്യാശ്ചിരാകംക്ഷിതലാഭധന്യൈഃ
അപത്രപാമന്മരിതൈരപാംഗൈഃ |
ബഭാര ഭൂയോ ബഹുമാനപൂർവ്വം
ബാല്യേ ധൃതാം ബർഹികലാപഭൂഷാം || 13.10 ||

സന്താനസൗഭാഗ്യഘനേന യുനാ
സിക്താ സുധാസാരനിഭൈരപാംഗൈഃ |
ഉദ്ഭിന്നരോമാഞ്ചതതിർബ്ബഭാസേ
കാന്തപ്രരോഹാ കമലസ്ഥലീവ || 13.11 ||

സ്വകാന്തിസാമ്യോദിവ ജാതസംഗൈഃ
ശൗരിസ്തദാ സ്വാഗതസൂക്തിഗർഭൈഃ |
പ്രിയാസഖീനാമഭജത് പ്രഹൃഷ്ടൈഃ
ഉദ്വീക്ഷണൈരുത്പലപുഷ്പവൃഷ്ടിം || 13.12 ||

സ രുക്മിണീനേത്രചകോരചന്ദ്രഃ
 സാ തത്പ്രഹർഷാംബുജപൂർവ്വസന്ധ്യാ |
 തദദ്ഭുതഭന്ദമവേക്ഷ്യ സഖ്യഃ
 പ്രാപുസ്തുലാമപ്സരസാമനുനാം || 13.13 ||

തഥൈവ താദാത്മ്യമിവാഽഽഗതാനാം
 തസ്യാഃ സഖീനാം സമമാവീരാസൻ |
 പരസ്യ വീക്ഷാം പ്രതിസംലപന്തോ
 വക്രോക്തിഗർഭാ ഇവ മന്ദഹാസാഃ || 13.14 ||

സ കൗസ്തുഭാഭ്യർണ്ണനിവേശയോഗ്യം
 കന്യാമയം കാമപയോധിരത്നം |
 പരീതമാരാത് പ്രതിഹാരപാലൈഃ
 പശ്യൻ ക്ഷണം പാഥമ ഇവാവതസ്ഥേ || 13.15 ||

തം മാല്യഭൃഷാപരികർമ്മിതാംഗം
 ധാരാതടിത്വന്തമിവാംബുവാഹം |
 സമീക്ഷ്യ ബാലാ തദനന്യഭൃഷ്ടിഃ
 ചർയാമവാലംബത ചാതകാനാം || 13.16 ||

തലോദരീം താലഫലസ്തനീം താം
 താമ്രാധരാം ചാരുനവോത്പലാക്ഷീം |
 കിം നാമ ഭാവീതി വിഭാവയന്തീം
 കൃഷ്ണസ്തദാ കിഞ്ചിദിവാഽഽസസാദ || 13.17 ||

ദൂർദ്ദർശമധ്യാം ദിരദേന്ദ്രയാതാം
 വ്യൂഹക്രമവൃക്തവിചിത്രഗാത്രീം |
 പരൈരഭേദ്യാം പ്രതിജഗ്മുഷീം താം
 കാന്താത്മികാം കാമചമും സ മേനേ || 13.18 ||

സ ചന്ദ്രികാം ചന്ദ്ര ഇവാഭിയാതഃ
 ചന്ദ്രാനനാം യാദവവംശചന്ദ്രഃ |

നിർവ്വേശനീയഃ സവിശേഷമാസീത്
നേദീയസാം നേത്രചകോരബ്യുദൈഃ || 13.19 ||

അഹം ത്വയാ ഭൂതമുഖേന ഭൂരാത്
സാധ്വ്യാ സമാഹൃത ഇഹോപയാതഃ |
മാ തേ ഭയം ഭൂദിതി മഞ്ജുഭാഷി
താമഗ്രഹീദഗ്രകരേ മുകുന്ദഃ || 13.20 ||

പ്രിയേണ സാ തേന ഗൃഹീതഹസ്താ
തദ്വക്ത്രദിവ്യാംബുജഷ്ടപദേന |
വിലോചനേന വ്യവൃണോത് സഖീഭ്യഃ
കൃതാർത്ഥതാം ക്ഷീബദശോൽബണേന || 13.21 ||

പ്രാചോഽവതാരാനതിശയ്യ ഭൂമ്നാ
സാ രുക്മിണീ തേന വൃതാ ചകാശേ |
തസ്യൈവ രൂപാന്തരഭൂരവൃത്തിഃ
കന്ദർപ്പജന്മാനുഗുണേവ കാന്തിഃ || 13.22 ||

മല്ലീവികാസോജ്ജ്വലമന്ദഹാസാ
രോമോദ്ഗമൈരാഹിതകോരകശ്രീഃ |
സമേയുഷീ സന്ദഭ്യശേ തദാ സാ
വസന്തലക്ഷ്മീരിവ മാധവേന || 13.23 ||

അഘർമ്മജന്ധേദകണാവകീർണ്ണാം
അഭീതിജം വേപമുമുദ്വഹന്തീം |
അനുഷ്ണബാഷ്പോദയമന്മരാക്ഷീം
വിലോക്യ ദേവീം വിഭൂരഭ്യനന്ദത് || 13.24 ||

ഹരിപ്രിയാം കേസരിണീമിവൈനാം
ഭൂരാസദാമന്യനുപദിപേന്ദ്രൈഃ |
സഖീജനഃ പ്രീതമനാ നിദധൃൗ
യയൗ ച ഖേദം നിജവിപ്രയോഗാത് || 13.25 ||

മിഥോ ഗുണൈസ്തന്മിമുനം നിബദ്ധം
 വിയോഗവൈദേശികസംപ്രയോഗം |
 അജായതാന്യോന്യനിലീനഭാവം
 സഖീദ്യശാം സാദരദർശനീയം || 13.26 ||

ജഗത്രതയാർത്തിപ്രശമായ ജാതാം
 വിഹാരസംക്ഷോഭിതവൈരിസിന്ധുഃ |
 ദേവേഷു പശ്യത്പിവ പൂർവ്വമേനാം
 ജഗ്രാഹ താം ജാഗ്രതി രാജലോകേ || 13.27 ||

സ പുഷ്പകം രാമ ഇവ പ്രിയാം സ്വാം
 ഉത്താരിതാം ശത്രുഭയാദുദീർണ്ണാത് |
 മനോജവം സത്യമനോരഥസ്താം
 ആരോപയാമാസ രഥം രഥാംഗീ || 13.28 ||

സാ ചാമരൗഘൈരുപചർയമാണാ
 വാതാവധുതൈരിവ കാശജാലൈഃ |
 രരാജ നാഥേന രഥോദയാദ്രൗ
 ചന്ദ്രേണ പൂർണ്ണേന ശരന്നിശേവ || 13.29 ||

പരസ്പരപ്രാപ്തഗുണേന ഭാസാ
 ബർഹാവൃതം വ്യോമ വിഭാവയന്തൗ |
 വിരേജതുസ്തുംഗരഥാശ്രയൗ തൗ
 വിദ്യുത്പയോദാവിവ മന്ദരസ്ഥൗ || 13.30 ||

പ്രഭേവ ദേവേന തഥോപഹേന
 പ്രത്യശിശം തേന സഹ പ്രയാന്തീ |
 നിത്യാനപായിത്വമജാനതീനാം
 സത്യാപയാമാസ നിജം പ്രജാനാം || 13.31 ||

താമുദ്ദഹംസ്താമരസായതാക്ഷോ
 രന്തൗഘദീപ്തേന രഥേന ദേവീം |

ആത്മാനമേവാർയമമണ്ഡലസ്ഥം

വിദ്യാസഖം വ്യഞ്ജയതി സ്ഥ വീരഃ || 13.32 ||

അതീതദർശാമിവ ചന്ദ്രലേഖാം

ശാന്തോപരോധാമിവ ശാരദീം ദ്യാം |

അമംസ്ത നിർവ്വിഘ്നഘലാമിവേച്ഛരാം

ശോകത്യജം ശൂരകുലേശ്വരസ്താം || 13.33 ||

സമേത്യ സിംഹീമിവ താമനന്യാം

യാനോദ്യതം യാദവപഞ്ചവക്രതം |

ആഘൃഷ്യ ഗോമായുരിവാമിഷാർത്ഥീ

ചൈദ്യഃ ക്രൂധാ ദീപ്തമുഖോഽമ്പധാവത് || 13.34 ||

രുക്മീ ച തൂർണ്ണം പ്രതിപന്നരോഷഃ

പുരോ ഭവൻ ഭൂമിഭൂതാം സഖീനാം |

പരാഭവസ്യ പ്രതികാരമിച്ഛൻ

ജഗ്രാഹ പാർഷ്ണിം ജഗദേകനേതുഃ || 13.35 ||

ജിഘാംസിതേ ഭ്രാതരി ജാതവേദൈഃ

കാന്താഭിലാപൈഃ കതകൈരിവാംഭഃ |

മനഃ പ്രപേദേ സഹജാം പ്രസത്തിം

സത്പാധികം സാത്പതവംശഗോപ്തഃ || 13.36 ||

സ വീക്ഷമാണഃ സവിലാസനേത്രം

വൽഗുസ്ഥിതം വാമദ്യശോ മുഖാബ്ജം |

തദുകതിഭിഃ സ്വാദ്യുതമാഭിരാസീത്

ആപ്യായിതോ നൂനമനാവിലാഭിഃ || 13.37 ||

അനുദ്രുതാം വൈരിചമും സ വീരോ

ബലേന രുദ്ധ്യാ നിജബാഹുനൈവ |

വിനിർദ്ദിശൻ മാർഗ്ഗഭവാൻ വിശേഷാൻ

വിശ്വാസയാമാസ വിദർഭകന്യാം || 13.38 ||

പ്രിയാസഹായഃ പദവീം സ ഗച്ഛൻ
 ദ്രാഘീയസീം ദാരുകസാരഥിസ്താം |
 ഉദഗ്രവേഗാനുദയേരനുപേ
 വീതീൻ ക്ഷണം വിശ്രമയാംബഭൂവ || 13.39 ||

ഭയാർണ്ണവാദുഭ്യുതയാ സ്വയാഽസൗ
 ശ്രിയേവ സാക്ഷാദനുഭൂയമാനഃ |
 പയോധിരുപാം പരിഘാം വിലംഘ്യ
 ദ്യുസംമിതാം ഭാരവതീമയാസീത് || 13.40 ||

പരിഷ്കൃതാം കാഞ്ചനതോരണൈസ്താം
 വൽഗുധജാം വന്ദനദാമചിത്രാം |
 രാമാസഹായഃ പ്രസമീക്ഷ്യ രേമേ
 രമ്യപ്രസുനാഞ്ചിതരാജവീധീം || 13.41 ||

മഹീയസാം മംഗലദുന്ദുഭീനാം
 നാദൈരവജ്ഞാതപയോധിശബ്ദാ |
 ശ്രുതോത്സവാനാം വിദയേ പുരീ സാ
 സ്വർഗ്ഗൗകസാം ശ്രോത്രസുധാമപൂർവ്വാം || 13.42 ||

പ്രത്യേയുഷാം കംസരിപൂർയദുനാം
 ദേവദ്രുമാണാമിവ ജംഗമാനാം |
 അനർഘരതാഭരണപ്രധാനാൻ
 ആദത്ത ദിവ്യാനുപദാവിശേഷാൻ || 13.43 ||

തസ്ഥിൻ മഹാനീലമണിപ്രകാശേ
 താം രുക്മിണീമാഹിതരുക്മകാന്തിം |
 പുരാംഗനാഃ പ്രേക്ഷിതുമീഹമാനാഃ
 സ്വർഗ്ഗാധികാനാരുരുഹുഃ സ്വസൗധാൻ || 13.44 ||

കലക്വണനുപുരചാരുവാദ്യം
 കർണ്ണാവതംസോദിതഭൃങ്ഗഗീതം |

കന്യാശ്ചിദന്വാഗതനാട്യവേദം
ലീലാഗതം ലാസ്യമഭൂദപൂർവ്വം || 13.45 ||

പരിച്യുതം കിഞ്ചിദിവാന്തരീയം
കാചിത്സമാലംബ്യ സഹൈവ കാന്ത്യാ |
ക്ഷിപ്തേവ തീവ്രേണ കുതുഹലേന
ക്ഷണേന വാതായനമാസസാദ || 13.46 ||

ആമുച്യ താടംകമനംഗചക്രം
സവ്യേതരേ സത്പരമാവ്രജന്തീ |
അന്യേന കാചിദ്ഭൃശമാബഭാസേ
കർണ്ണേന കൈവല്യവിഭൂഷണേന || 13.47 ||

ഉദഞ്ചിതാ ബാഹുലതേതരന്യാ
മൗലീസ്രജാ ഹസ്തഗൃഹീതയാffസീത് |
ജഗജ്ജിഗീഷോർമ്മദനന്യ ജൈത്രീ
പതാകയേവാദ്ഭൃതകേതുയഷ്ടിഃ || 13.48 ||

പ്രകോഷ്ഠഭാജഃ പ്രിയശാരികായാഃ
പയഃ സ്വയം സാദരമർപ്പയന്തീ |
ഗാവാക്ഷമാഗമ്യ ഗജേന്ദ്രയാതാ
കാചിത് പ്രസസ്മാര കൃതാവശേഷം || 13.49 ||

പ്രചാരവേഗാത് ത്രുടീതേന ചക്രേ
ഹാരേണ മുക്താഫലവർഷിണാffന്യാ |
അഭൂരതഃ സന്നിഹിതന്യ ശൗരേഃ
ആചാരലാജാഞ്ജലിപൂർവ്വരംഗം || 13.50 ||

സ്തനാംശുകം സ്രസ്തമബുധ്യമാനാ
സഖീജനേ സമ്മിതമീക്ഷമാണേ |
പരാമ്യശന്തീ വിതതാന കാചിത്
പ്രതിക്രിയാം പാണിനഖാംശുജാലൈഃ || 13.51 ||

സഖീധൃതൈശ്ചാമരതാലവൃന്തൈഃ
 ആശ്യാനതാം പ്രാപിതമംഗരാഗം |
 വിലോകിതേ ശാർങ്ഗിണി വിഹ്വലാഽന്യാ
 ഘാസാനിലൈഃ ശോഷമിവാണിനീഷത് || 13.52 ||

പ്രസാധയന്തീമവധീര്യ ഘാത്രിം
 അംഗൈരസംഭാവിതഭൃഷണാഽന്യാ |
 സമീക്ഷ്യ കൃഷ്ണം സഹസോപജാതൈഃ
 പരിഷ്ക്രിയാമാദ്രിയതേവ ഭാവൈഃ || 13.53 ||

ഭൂവാ സ്ഫുരന്ത്യാ മദനസ്യ മൗർച്ഛീം
 ജ്യാഘാതരേഖാമഭിദർശയന്തീ |
 അന്യാനുഷകേത്വി ഹരൗ വിയാതാം
 പ്രായുംക്ത ഭൂതീമിവ ഭൃഷ്ടിമന്യാ || 13.54 ||

തദീക്ഷണേ ഭർത്തുരിവ സ്മരന്ത്യാ
 കന്യാദശാം കാമവശാദ്ഭജന്ത്യാ |
 സ്വയംവരാർഹേ സ്വയമേവ തസ്മിൻ
 കയാചിദാധായി കടാക്ഷമാലാ || 13.55 ||

സമേയുഷീമപ്രതിമേന യുനാ
 താം രുക്മിണീം വീക്ഷ്യ വിലീനഭാവാ |
 ഭാഗ്യം കിമസ്യാ ഇതി ഭാവയന്തീ
 തദാത്ഥതാം നൂനമലിപ്സതാന്യാ || 13.56 ||

കക്ഷ്യാനിബന്ധച്യവനേ സലീലം
 സ്തനാഹിതസ്വസ്തികബാഹുബന്ധാ |
 ജഗത്പതൗ പശ്യതി ജാതഭീഷാ
 പ്രായസ്തദാലിംഗനമഭ്യുനൈഷീത് || 13.57 ||

രഥേന തം രാജപഥേ പ്രയാന്തം
 നിർവ്വ്യാജസംഗേന നിശാമയന്തീ |

ത്യക്താ നിമേഷൈരപരാഽമ്പകാർഷീത്
ചിത്രാംഗനാനാം സുരയോഷിതാം ച || 13.58 ||

സമീക്ഷിതസ്യാപി സഹസ്വസംഗാത്
ദുഷ്പ്രാപലോഭാദപി ദുയമാനാ |
ഗലദ്ഭിരന്യാ വലയപ്രസൂനൈഃ
അഭ്യർച്ചനാമാതനുതേവ ശൗരേഃ || 13.59 ||

സമാനകാന്ത്യാ പ്രിയയാ സമേതേ
ദുഷ്ടേ ജഗദ്ധാതരി ജാതരാഗാ |
പ്രണാമയോഗ്യേയമിതീവ മത്വാ
പ്രാപ്തം പദം മേഖലയാ പരസ്യാഃ || 13.60 ||

താസാം തദേകോത്സുകദർശനാനാം
സമാധിഭാജാമിവ ശേമുഷീണാം |
അലം പ്രഭുഃ സോഽപി ന മാതൃമാസീത്
അപാരഹർഷാദനഘോമവസ്ഥാം || 13.61 ||

അവാരുണീസംഭവസൗരഭൈസ്തൈഃ
അനന്യസാധ്യാധര ബിംബരാഗൈഃ |
നിരഞ്ജനോപസ്ഥിതനേത്രശോഭൈഃ
സ പിപ്രിയേ പൗരവധുമുഖാബ്ജൈഃ || 13.62 ||

സ പൗരകന്യാകരവിപ്രകീർണ്ണാൻ
പ്രായഃ പ്രതീച്ഛന്നുപചാരലാജാൻ |
അചീചരത് സ്വന്ദനമബ്ജനേത്രഃ
സവ്യാപസവ്യേന ഗതേന വീധീം || 13.63 ||

കണ്ഠാപദ്മോത്പലകാന്തിചോരൈഃ
കടാക്ഷണൈഃ പൗരവധുജനാനാം |
മുശ്ശേന്ദുഹാസോ മുമുദേ മുകുന്ദഃ
പശ്യൻ പ്രിയാം പ്രാപിതപുഷ്പവൃഷ്ടിം || 13.64 ||

കൃഷ്ണസ്യ താം സ്കന്ധമുപഘ്നയന്തീം
 സുരദ്രുമസ്യേവ സുവർണ്ണവല്ലീം |
 അവേക്ഷ്യ നൂനം ചതുരഃ പുമർത്ഥാൻ
 അനന്യലഭ്യാനലഭന്ത പൗരാഃ || 13.65 ||

വക്ത്രഃ സുധാസോദരകാന്തിപുരൈഃ
 കസ്തുരികാപത്രകലംകഭ്യശ്ശൈഃ |
 അലക്ഷ്യദേഹാ വിദധുർമൃഗാക്ഷ്യഃ
 പ്രത്യുപ്തപൂർണ്ണേന്ദുശതാൻ ഗവാക്ഷാൻ || 13.66 ||

ശുചിസ്ഥിതാഃ സൗധതലാന്തരസ്ഥാഃ
 പദ്മേക്ഷണം പ്രേക്ഷ്യ പരിസ്ഫുരന്ത്യഃ |
 ശരത്പയോദോദരസംശ്രിതാനാം
 ക്ഷണദ്യുതീനാം ദ്യുതിമന്വവിന്ദൻ || 13.67 ||

അപാംഗജാലൈരസിതോത്പലാഭൈഃ
 കൃഷ്ണാത്മകം ഭാവമിവോദ്ഭവന്ത്യഃ |
 വിതേനീരേ രാജപഥേ മൃഗാക്ഷ്യഃ
 തദാഭ്യതാം ബർഹവിതാനശോഭാം || 13.68 ||

ഹരേരഭിഖ്യാമനുപാധിരമ്യാം
 വിലോചനൈർവ്വീതനിമേഷവിഘ്നൈഃ |
 ആന്ധാദയന്ത്യഃ സുഭൃശസ്തദാനീം
 അയത്നനിഷ്പീതസുധാ ഇവാഽഽസൻ || 13.69 ||

അംഭോരുഹാണാമവലേപസീമാം
 കർണ്ണോത്പലാനാമപി കാന്തികക്ഷ്യാം |
 വിലംഘയന്തഃ സുഭൃശാം കടാക്ഷാ
 വിലിലൃഗേ കൃഷ്ണമവാപ്യ ലക്ഷ്യം || 13.70 ||

തമാത്മവന്തം പരവിദ്യയേവ
 പരാക്രമം തത്പരയേവ ലക്ഷ്മയാ |

തമേവ ദേവം ദയയേവ ജുഷ്ടം
സംമേനിരേ തത്ത്വവിദഃ സഭാർയം || 13.71 ||

താം പ്രാപ്യ ചിത്രാമിവ താരകേശഃ
സ്തവൈഃ സ്തുതോ വന്ദിഗണൈരഭൗമൈഃ |
വിവേശ ധാമ സ്വമുദീർണ്ണധാമാ
വൈവാഹികീം സമ്പദമാപ്തുമിച്ഛൻ || 13.72 ||

വിഹാരയോഗേന വിഭജ്യ യുക്തം
മിഥോനൂരൂപം മിഥുനം തദാഭ്യം |
ഉപാചരൻ വ്യോമചരാ യഥാർഹം
സംപ്രീണനൈരുത്സവസംവിധാനൈഃ || 13.73 ||

സഭാഭിഗമ്യേദിഗമ്യമാനം
വിശ്രാണനേ വൈശ്രവണാത് പ്രഭൃതം |
തം ശംഖപദ്മപ്രമുഖാ മഹാന്തഃ
സിഷേവിരേ ശേവധയഃ സമേതാഃ || 13.74 ||

അക്യസ്നസംവേദിനി ജീവലാകേ
സംഗ്രാഹയൻ ധർമ്മമഥാത്മവൃത്ത്യാ |
പ്രത്യർച്ചയാമാസ മുനീനുപേതാൻ
പ്രഭുഃ സ്വയം പ്രേഷ്യ ഇവോപചാരൈഃ || 13.75 ||

അപത്രപാവിപ്ലുതചേതസോ യേ
ത്യക്ത്വാ വിപക്ഷം തരസോപസേദുഃ |
യഥാക്രമം സാത്യകിരുത്സവാഭൗ
സംഭാവയാമാസ സഭാസദസ്താൻ || 13.76 ||

ശുഭംയവഃ സ്വാമിമഹോത്സവേന
സ്വാരാജ്യമക്ഷയമിവാപ്തവന്തഃ |
ദത്തോപചാരാ വസുദേവദാരൈഃ
പുണ്യാശയാഃ പൗരജനാ ജഹർഷുഃ || 13.77 ||

സഹോദരന്യസ്തഭരസ്തദാത്മാ
 രുക്മാണി രത്നാനി ച രൗഹിണേയഃ |
 അദത്ത സന്തോഷവശാഭഭീക്ഷ്ണം
 വാഞ്ചരാധികം വന്ദിവനീപകാനാം || 13.78 ||

അനന്യഭക്തൈരനുഭാവ്യഭൂമ്നാ
 ദത്തേക്ഷണോ ദാനപതിസ്ത്രിധാമ്നാ |
 സമാഹിതൈഃ സംമതമുദ്ധവാദ്യൈഃ
 പുരോധസാം പുജനമാചചാര || 13.79 ||

ആഹന്യമാനാ ധൃതഹേമകോഭൈഃ
 ഗന്ധർവ്വമുഖ്യൈരിവ ഗാന്ധവിദ്യൈഃ |
 ജാതാനുനാദാ ജഗതാം ത്രയാണാം
 ദോഷച്ഛരിദോ ദുന്ദുഭയഃ പ്രണേദുഃ || 13.80 ||

വിഭാവിതം ശിക്ഷിതനാട്യവേദൈഃ
 ഉദ്ധാഹസംഗീതമുദാരക്ലപ്തം |
 പ്രസാദനം ദൃഷ്ടിമനശ്ശൃതീനാം
 അഭിവൃമാസ്കന്ദിതഭിവൃമാസീത് || 13.81 ||

ലാവാണ്യപുരം ലലിതാംഗയഷ്ടേഃ
 കാർത്ത്യന്യേന നിർവ്വേഷ്ടുമപാരയന്ത്യഃ |
 അംഗാനി വധ്യാഃ കുലവൃദ്ധനാർയഃ
 പ്രസാധനൈരന്തരയാംബഭൂവുഃ || 13.82 ||

പ്രയുജ്യമാനാനി തയോർയഥാർഹം
 മംഗല്യമാല്യാഭരണാക്ഷതാനി |
 പ്രായേണ ലോകാഭ്യുദയം പ്രദാതും
 തത്സംഗമാത്താദൃശതാമകാംക്ഷൻ || 13.83 ||

അരാതിപക്ഷാർണ്ണവമന്ദരാഭേ
 ഹസ്തേ ഹരേർയത്തദബന്ധി സൂത്രം |

തദാദദേ സ്ഥാനവശാദഭിഖ്യാം
സംവീതനാഗേന്ദ്രനിദർശനീയാം || 13.84 ||

സമേധിതസ്തസ്യ വിവാഹവഹ്നിഃ
പുരോധസാ പുണ്യകൃദഗ്രിമേണ |
പ്രദക്ഷിണാവൃത്തശിവാകലാപഃ
പ്രായേണ നീരാജനമാതതാന || 13.85 ||

ആശാസ്യ ലാജാഞ്ജലിഹോമഭാജാ
ക്ഷേമാശിഷാ കിഞ്ചിദശേഷഹൃദ്യം |
അന്യോന്യമാകേകരസസ്ഥിതാക്ഷാ-
വപശ്യതമാദിമദമ്പതീ തൗ || 13.86 ||

വൈലക്ഷ്യഡോലാമിവ സംശ്രിതാനാം
വിലോചനാനാം വവൃധേ വിഹാരൈഃ |
തയോരനന്യാഭ്യശവൈഭവാനാം
അന്യോന്യരാജീവമധുപ്രതാനാം || 13.87 ||

പരസ്പരം പാണിസരോജയോഗാത്
ബഭൂവതുസ്തൗ പുലകാഞ്ചിതാംഗൗ |
അന്ധിദ്യതാം ച ജ്വലനസ്തു മന്ദൈഃ
അസൂത ധൂമൈരധിവാസമാത്രം || 13.88 ||

സമന്ത്രകം സാക്ഷിണി ഹവ്യവാഹേ
സഖ്യോചിതാം സപ്തപദീം ഭജന്തൗ |
സ്വശാസനേന സ്വയമമ്പയാതാം
ആചാരമാഗന്തുകദമ്പതീനാം || 13.89 ||

അമ്പേതു വിഷ്ണുഃ സ്വയമിത്യുദീര്യ
പ്രിയാം പരാധീന ഇവാനുഗച്ഛൻ |
ജായാപതീനാം ജഗദുദ്ഭവാനാം
ഭവ്യാം ദശാം ഭാവയതി സ്ഥ നാഥഃ || 13.90 ||

ആത്മാനമേവ സ്വയമഗ്നിരൂപം
 പരിക്രമൈഃ പര്യചരത്സ ദേവഃ |
 വിശ്വസ്യ ബാഹ്യാന്തരനിത്യവൃത്തയാ
 ന കർമ്മ കർത്താ ച യ ഏവ ഏഷാം || 13.91 ||

പ്രദക്ഷിണേന ക്രമണേന താഭ്യാം
 ഭത്താർച്ചനോ ദിവ്യവധുവരാഭ്യാം |
 നൂനം തഥാഽഽനർച്ച വിധൂർണ്ണനേന
 സ്യാന്തഃ സ്ഥിതൗ വഹ്നിരപി സ്വയം തൗ || 13.92 ||

തസ്യാഃ സലീലം ചരണാരവിന്ദം
 കാമീ ഗൃഹീത്വാ കരപംകജാഭ്യാം |
 ആസ്ഥാപയഭ്യാം ദൃഷ്ടദം മുകുന്ദഃ
 സാഭ്യേത് സ്വയം മൗലിമണിഃ ശ്രുതീനാം || 13.93 ||

യദത്ര കർമ്മണ്യയഥാക്യതം തത്
 സ്വിഷ്ടം ക്രിയാദഗ്നിരിതി ബ്രൂവാണഃ |
 സ്വതേജസാ ഭാവിതവിശ്വതേജാഃ
 സ്വാഹാസഖം ദേവമുപാസ്ത ദേവഃ || 13.94 ||

രാമസ്യ സീതേവ രമേവ വിഷ്ണോഃ
 അമുഷ്യ ഭൂയാസ്ത്വമിഹൈകപത്നീ |
 ഇത്യുചിഷോ യാദവവൃദ്ധഭാരാൻ
 പ്രീതാശയാ പ്രൈക്ഷത സാ സനാഥാ || 13.95 ||

വരേണ വന്ദ്യേന സുരാസുരാണാം
 മംഗല്യസീമാന്തഭൂവാ ച വധ്യാ |
 സമീക്ഷിതാ ബ്രഹ്മസുതസ്യ പത്നീ
 സർവ്വൈരഭ്യുത് സാദരദർശനീയാ || 13.96 ||

തദേകഭാവാ തമനന്യഭാവം
 നാഥപ്രിയാ നാഥമനുവ്രജന്തീ |

അഭീഷ്ടസിദ്ധേരധിദേവതേയം

യദാ സവിത്രീതി യഥാർത്ഥമുചേ || 13.97 ||

കൃതാശിഷം കൃഷ്ണഗൃഹേശ്വരീം താം

പുരോധസാ പുണ്യമനോരഥേന |

സകൗതുകാം കൗതുകിനഃ സുരന്തൈഃ

അഭ്യർച്ചയാമാസുരമാത്യവൃദ്ധാഃ || 13.98 ||

മനുഷ്യതാം മാനയതോ വിഹാരൈഃ

സ്വാമേവ ദേവീമുപയച്ഛരതസ്തേ |

സമേധതാം മംഗലമിത്യുശന്തഃ

സത്യാശിഷസ്തം മൂനയഃ ശശംസുഃ || 13.99 ||

പ്രദായ താഭ്യാമുപദാഃ സമീചീഃ

പ്രത്യാഗതാഃ സ്യാനി ഗൃഹാണി പൗരാഃ |

ആശാപതീനാം വിഭവാദനൂനാം

തത്രൈവ തേ സമ്പദമമ്പഭൂവൻ || 13.100 ||

സ്ത്രീപുംസനാമ്നാ ബഹുധാ വിഭക്തം

വിശ്വം യയോരേവ വിഭൂതിമാഹുഃ |

നയോ ജഹൗ ഭാരവതീം ന താഭ്യാം

അംഗീകൃതമാദിമദമ്പതീഭ്യാം || 13.101 ||

വധുസഖേ തത്ര ജഗന്നിവാസേ

വസത്യമർയാദഗുണാനുഭാവേ |

തസ്മിന്നിവാസ്സീദനപായഭാവോ

തസ്യാം നഗർയാമപി രുക്മിണീ ശ്രീഃ || 13.102 ||

തസ്യാഃ കടാക്ഷേർവ്വിഹിതാഭിഷേകഃ

തദ്ബാഹുനാ കൽപിതകൺഠമാല്യഃ |

അവാപ ശോഭാമധികാം മുകുന്ദഃ

സൗഭാഗ്യസിംഹാസനസാർവ്വഭൗമീം || 13.103 ||

കദംബഗോലശ്രീയമാക്ഷിപന്തം
 കന്ദർപ്പരുപോദയപൂർവ്വരൂപം |
 പ്രിയാപരിഷ്ഠംഗരസേന ധന്യം
 പ്രീതാശയോ ബഹവതാത്മദേഹം || 13.104 ||

താം പ്രാപ്യ കൃഷ്ണഃ പ്രഭൃതാമിവ സ്വാം
 മനഃപ്രസൂതേരിവ മന്ത്രസിദ്ധിം |
 ആസീദഭീതൈഃ സഹസാഭിഗമ്യോ
 മിത്രൈരമിത്രൈരപി സാപരാധൈഃ || 13.105 ||

ശ്രീവത്സസംസ്ഥാനജുഷാ പ്രകൃത്യാ
 സ്ഥാനേന ചിഹ്നേന ച ലക്ഷണീയൗ |
 ദൃഷ്ടാവഭീഷ്ടം ഭജതാം ദദാതേ
 ജഗത്പതീ താവിഹ ദമ്പതീ ഭൗ || 13.106 ||

ന തേ മനുഷ്യാ ന ച ദേവതാസ്തേ
 പ്രായേണ താവേവ തഥാഭവന്തു |
 യൈരേവമന്യോന്യവിഭൂഷിതം തത്
 ഭന്ദാതിഗം ഭന്ദമവൈക്ഷി ധന്യൈഃ || 13.107 ||

അഥ സമുദിതഹർഷൈരാദ്യതോ മന്ത്രിവൃദ്ധൈഃ
 സുരപതിഭയിതാഭിഃ സ്തുതമാനാപദാനഃ |
 രൂചിമിവ നിരപായാം രുക്മിണീം പ്രാപ്യ ഹൃഷ്യൻ
 യദുപതിരധിചക്രേ യായജുകാധികാരം || 13.108 ||

സുഭഗമുപലബ്ധിംബേ ശാതകുംഭേപി രത്നം
 കനതി വിപിനഭാഗേ കാലകൺഠേപി ഗംഗാ |
 വശികന്യപഗൃഹേ സാ വാസുദേവേപ്യഭീവ്യത്
 ന ഹി ഭവതി വിശേഷഃ ക്വാപി നിത്യോന്നതാനാം || 13.109 ||

|| ഇതി കവിതാർകികസിംഹസ്യ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രസ്യ ശ്രീമദ്ഭക്തനാഥസ്യ
 വേദാന്താചാര്യസ്യ കൃതിഷു യാദവാഭ്യുദയേ മാഹാകാവ്യേ ത്രയോദശഃ സർഗ്ഗഃ ||